

лепите горњу усну за кожу испод носа и тако добијете већу горњу усну. У изазову „пахулица“, једна особа сипа другој, која лежи на леђима отворених уста, млеко и пахулице директно у уста. На овај начин може да дође до давлена особе која лежи. Интернетом круже изазови као што су "Cutting challenge" (изазов сечења), током којег млади једни друге подстичу на сечење тела ножем, скалпелом или жилетом, затим "Drinking Challenge" (изазов пијења) који поједностављено представља надметање у количини попијеног пића или неке друге течности а ту си и "Chokig game", односно игра давлена током које је потребно ставити што више различитих ствари у уста као и "Passout game" током које је потребно зауставити дисање све до тренутка пада у несвест, наводи наша саговорница само неке од опасних игара на поменутој друштвеној мрежи.

Наша саговорница наводи да

вој едукацији. Најбитнију улогу свакако играју родитељи. Сарадња родитеља и деца када је реч о њиховом понашању на интернету круцијална је за повећање њихове безбедности у дигиталном свету. Деца и млади су највећа али и најрањивија група корисника друштвених мрежа јер, иако су вешти у употреби нових технологија, чињеница је да немају довољно животног искуства нити критичке свести да увиде све онлајн опасности. Битно је да родитељи објасне детету да, иако им разноврсне игре изазова са друштвених мрежа можда делују интересантно, узбуљиво или чак трпе притиске своје околине да се упусте у неке, да могу себе да доведе у озбиљну опасност, да изазови повреде и да угрозе сопствено здравље и живот, каже Јонев Ђирјаковић.

Катарина Јонев Ђирјаковић сматра да потпуна забрана није решење, него да родитељ треба да разговара са дететом. То подразумева да родитељ буде и упућен у

хијатар, шеф одсека за адолесцентску психијатрију у Општој болници "Др Лаза К. Лазаревић" верује да израз „забрана“ у оваквим случајевима и није адекватан. Родитељ детету треба да објасни да нешто није добро за њега.

–Родитељ треба да разговара са дететом, али не љутито и бесно, него као и када објашњава детету да сада није време за купање напољу, јер је хладно. Нешто што ће угрозити здравље или живот детету се не доводи у питање, нити се размишља о томе као о забрани, него је то нешто што једноставно не може, каже др Вуковић.

Др Вуковић објашњава да детету особе које гледа преко монитора лако по-

лицу одрасле особе чита како је оно. Не треба неко да уложи превелики напор да дете наведена одређену врсту комуникације, наводи др Вуковић.

Докторка апелује на родитеље да је све што изазива губитак уобичајеног ритма и потребе за уобичајеним активностима упозоре-

■ ШАБАЦ

Исказана хуманост

Поред редовних у овом месецу планирамо и акције добровољног давања крви 05. 02. у ЈКП Водовод Шабац у термину од девет до 12 часова и истог дана у месној заједници Бела река, потом 19. 02. у Електродистрибуцији Шабац, а 28. 02 у Прњавору и Змињаку

Од почетка године, шеста по реду акција добровољног давања крви, одржана је протекле среде у Културном центру Шапца. Акцију су заједнички спровели Црвени крст Шапца и Институт за трансфузију крви Србије.

–Спроводимо све прописане епидемиолошке мере, због деловања корона вируса. Поред редовних у овом месецу планирамо и акције добровољног давања крви 05. 02. у ЈКП Водовод Шабац у термину од девет до 12 часова и истог дана у месној заједници Бела река, потом 19. 02. у Електродистрибуцији Шабац, а 28. 02 у Прњавору и Змињаку. Будући да су велике несташице крви, свих крвних група, користим и ову прилику да позovem све хумане

За упознавање неопходан контакт

–Када се преко друштвене мреже успостави контакт са особама које се не познају довољно лако се испројектују жељене особине тих особа. Да бисмо довољно знали о некоме, морамо да га видимо, чујемо, да осетимо мирис те особе, препознамо брзину реаговања и емоционално је испратимо у различитим ситуацијама. Тек тада развијамо јасну слику о нечијем идентитету и пружамо му поверење или неповерење. Уколико то чинимо без тих информација, неминовно је да ми у њу пројектујемо шта бисмо желели да та особа има од особина, да је идеализујемо и да она за нас постане неприкосновена, наводи др Весна Вуковић.

КАТАРИНА ЈОНЕВ
ЂИРЈАКОВИЋ

ДР ВЕСНА ВУКОВИЋ

” НЕШТО ШТО ЋЕ УГРОЗИТИ ЗДРАВЉЕ ИЛИ ЖИВОТ ДЕТЕТУ СЕ НЕ ДОВОДИ У ПИТАЊЕ, НИТИ СЕ РАЗМИШЉА О ТОМЕ КАО О ЗАБРАНИ, НЕГО ЈЕ ТО НЕШТО ШТО ЈЕДНОСТАВНО НЕ МОЖЕ

оно што дете ради на интернету.

–Генерално су забране и кажњавања мач са две оштрице. Деца су иновативна и наћиће начин да буду присутна на друштвеним мрежама упркос забрани родитеља, стога треба бити опрезан са забранама. Много ефективнији начин је да родитељи заједно са децом направе прве кораке у виртуелном простору, да нађу начин да заједно са дететом погледају садржаје које оно гледа и да им кроз отворен и искрен начин предоче зашто је поједини садржај штетан и зашто не би требао да се гледа.

Др Весна Вуковић, неуропси-

стају блиске и подложни су њиховим утицајима. Наводи да деца немају заштиту ни одбрану од садржаја који им стижу преко екрана мобилног телефона или компјутера.

–Дете нема довољно развијене его-границе да би знало шта је то што припада другом, а шта је у његовом свету. Због тога је потребно да се дозира количина контаката и врста контаката у таквим комуникацијама, као и време које ће дете провести уз екран. Деца сада у време пандемије недостаје комуникација са вршњацима. Објективно су усамљени и све што би се у вршњачкој групи, иначе, решавало на начин примерен томе. Дете жели да се свиди сваком, оно на

Како препознати проблем

–Као што је случај са било којом другом опасношћу у реалном или дигиталном свету – промена понашања код детета много говори да се нешто догађа. Уколико се дете затвори у себе, одбија да комуницира, анксиозно је, депресивно, мења расположења, трза се на звук телефона, има повреде, модрице и ожиге на деловима тела, не занимају га више школске обавезе или ван наставне активности, не комуницира са вршњацима, одбија храну, раздражљиво је, родитељ мора да зна да се нешто дешава и мора одмах да обави отворен и искрен разговор са својим дететом, без вике, агресије и љутње, саветује Катарина Јонев Ђирјаковић родитеље како да препознају да постоји проблем.

ње. Овакве фазе су могуће током живота детета, али брзо и прођу. Уколико потрају треба им помоћи.

М. МИЛИЛОВИЋ

људе да искажу своју солидарност и дословно спасу нечије животе, каже Славко Радовановић из Црвеног крста Шабац.

Његов колега Душан Серафимовић из Института за трансфузију крви Србије, додаје да Шапчани традиционално показују своју хуманост и нису погрешили што су међу првима за спровођење ових акција изабрали баш Шабац. Серафимовић се захваљује Црвеном крсту Шабац, Градској управи и Културном центру, који им редовно стоје на услузи и помажу код оваквих акција.

Своје задовољство због добровољног давања крви нису скривали ни земљаци Предраг Арсенивић и Милан Мањенчић из Шеварица, који кажу да су пресрећни што на овакав начин помажу људима. Предраг је драгоцену течност дао пети, а Милан трећи пут.

Љ.Б.